

Com afecta el futbol professional, els valors del FCBarcelona, a l'etapa aleví

“TREBALL DE FINAL DE GRAU DE MESTRE
D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA”

Marc Prat Sadó

Tutora: Judit Bort

Grau en Mestre d'Educació Primària

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya

2015/16

13 de maig de 2016

Índex

Resum	1
Abstract	1
Introducció	2
1. Marc teòric.....	3
1.1. Fonamentació teòrica	3
1.1.1. Definició i aproximació històrica de l'esport	3
1.1.2. L'esport com a estratègia educativa	6
1.1.3. Futbol i el FCBarcelona	8
1.1.4. Com influeix l'esport professional a l'educació dels nens.....	12
1.2. Revisió de la literatura	15
2. Justificació, objectius i hipòtesis	17
2.1. Justificació	17
2.2. Objectius	17
2.3. Hipòtesis.....	18
3. Mètodes.....	19
3.1. Disseny.....	19
3.2. Participants.....	19
3.3. Instruments.....	20
3.4. Procediment i anàlisi de les dades.....	22
4. Resultats.....	24
4.1. Grups de discussió	24
4.2. Observació	29
5. Discussió	33
5.1. Resum resultats.....	33
5.2. Discussió amb la literatura.....	33
5.3. Limitacions i fortaleces	36
5.4. Línies de futur.....	37
6. Conclusions	39

7. Agraïments	41
8. Referències bibliogràfiques.....	42

Resum

L'esport i, en concret el futbol, esdevé una gran eina per educar en valors als nens i nenes, sent aquest un fenomen social molt important en la nostre societat segons els experts. El propòsit de la investigació es avaluar si els cinc valors del FCBarcelona (respecte, esforç, ambició, treball en equip i humilitat) es troben a l'etapa aleví de la província de Barcelona. A través de 3 grups de discussió amb pares, entrenadors i jugadors, s'analitza qualitativament cada un dels valors i se'n extreuen uns indicadors. Aquests serveixen per analitzar quantitativament les accions de cada dimensió en els partits observats. Els resultats obtinguts demostren que el percentatge de valors positiu és superior al negatiu la qual cosa significa que es pot educar a través d'aquest. A partir de l'estudi es vol promoure el futbol com a eina per desenvolupar els valors en nens i nenes.

Paraules clau: *valors, futbol, jugadors, pares, entrenadors.*

Abstract

Sports and particularly football is a fantastic tool to teach values to children. According to experts football is an incredible social phenomenon in our society. The main purpose of this investigation is to analyse whether FCBarcelona's five values (respect, effort, ambition, team work and humbleness) are found in the level of 11-12 years in the province of Barcelona. In order to get the most accurate information three focus groups are carried out among parents, trainers and players, each piece of information obtained is analysed to set some indicators. Those indicators help to study each action in the match. The results prove that the percentages of positive indicators are greater than the negative ones, which means it is possible to educate in this way. This analyses would help to promote football as a tool to teach values to boys and girls.

Key words: *values, football, football players, parents, trainers.*

Introducció

La següent investigació correspon al Treball de Final de Grau en Mestre d'Educació Primària, de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. Aquesta és una investigació que s'ha portat a terme al llarg del quart curs del grau, dins la menció d'Educació Física, tutoritzat per la Judit Bort.

La temàtica del treball és els valors del futbol professional, concretament els del FCBarcelona, si es troben en el futbol aleví a la província de Barcelona. Per poder veure-ho s'aniran a observar en directe diferents partits, de les diferents categories de la FCF i, de diferents clubs dins la zona geogràfica marcada.

Les motivacions que m'han portat a fer aquest treball són varies. En primer lloc, la manca d'investigacions realitzades a la zona sobre la temàtica estipulada. En segon lloc, l'estreta relació personal amb el futbol i l'educació primària. I, per últim, la influència del FCBarcelona i la importància que donen als valors.

Al llarg del treball hi apareixen diferents blocs. Per començar, el marc teòric amb la fonamentació teòrica del treball i la revisió de la literatura. Seguidament, la justificació, objectius i hipòtesis que l'envolten. Més endavant, entrant a la part més pràctica els mètodes utilitzats per dur a terme l'estudi i els resultats extrets d'aquest. Per anar-lo tancant, la discussió on es farà un resum dels resultats i es contrasten amb la literatura del marc teòric, a més, de parlar sobre les limitacions i línies de futur de l'estudi. Per últim, les conclusions, els agraïments i les referències bibliogràfiques.

1. Marc teòric

El marc teòric és la part teòrica del treball de final de grau. Aquest primer bloc conté dues parts. La primera fa referència a la fonamentació teòrica on es troben els diferents conceptes i teoria relacionada amb el tema del treball. I, a la segona part, la revisió de la literatura on es fa un resum dels diferents estudis empírics relacionats.

1.1. Fonamentació teòrica

1.1.1. Definició i aproximació històrica de l'esport

Prat (2013) ens diu que la pràctica esportiva va ser vista com una valuosa eina formativa, des dels seus orígens a Anglaterra el s.XIX. L'esport s'ha anat concebut de diferents maneres al llarg de la història: des de la lluita en l'època dels grecs, passant pel foment de la higiene durant el Moviment de l'Escola Nova (1900), fins a convertir-se en el motor econòmic i comercial de l'actualitat (Pla, 2013).

Quan parlem d'esport ho fem segons la definició que se cita a l'article Ramírez et al., (2013) de la Comissió Europea del juliol de 1992:

[...] qualsevol forma d'activitat física que, a través de la participació organitzada o no, té per objectiu l'expressió o millora de la condició física o psíquica, el desenvolupament de les relacions socials o l'obtenció de resultats en competició a tots els nivells (Art.2) (Op. Cit.).

A part de ser una eina formativa també va ser una eina educativa en valors (Prat, 2010). La definició que se'n fa dels valors és que són abstractes i fonamentats en els coneixements i les experiències. Són metes o objectius a aconseguir de manera individual o en equip. Aquests perduren en el temps i es mantenen estables, tot i que poden patir alguna modificació. Al ser abstractes, fa que no es puguin observar i, per tant, siguin difícils d'avaluar (Prat, 2012).

Segons Seguró i Torralba (2015) són immaterials ja que no es poden tocar ni veure, però es poden reconèixer a través de la manera d'actuar d'un individu i la manera d'estar al món. Afegeixen que els valors no es gasten i permeten realitzar certes activitats. Per últim, diuen que els valors positius ens ajuden a relacionar-nos amb l'entorn i a viure amb més plenitud la nostra vida. En canvi, els valors negatius ens

erosionen el caràcter i fan que sigui més difícil. Cardús (2000) afegeix que per a l'adquisició de valors hi ha d'haver una experiència pràctica.

Competició

La competició segons la definició que en fa el diccionari (DIEC, 2007) és: *“Manifestació esportiva consistent en l'enfrontament, individual o per equips, d'una sèrie d'adversaris, en una o més proves, per determinar-ne un guanyador.”*

Sobre la competició en parlen diferents autors com Durán (2013), qui ens diu que la competició juga un paper important en l'excel·lència esportiva. Savater (1995) defensa el valor de la competició per tal d'aconseguir el màxim valor ètic de l'esport i poder arribar a l'excel·lència ja que segons aquest autor quan ens enfrontem als millors adversaris és quan em de treure el millor.

D'aquest tema també en parla Séneca (2012) qui diu que si t'has passat tota la vida sense adversari no saps quin és el teu nivell màxim, i en destaca la gran dificultat que suposa arribar a un bon nivell personal sense tenir a davant altres persones.

Per Durán (2013) competir es bo, sempre que es competeixi contra un mateix, no mirant els altres. D'aquesta manera es pot veure realment el progrés. El professor Santiago Álvarez de Mon ens deixa una frase en aquest sentit: *“el partido interior que jugamos con nosotros mismos es el único que merece la pena (...), ahí es donde de verdad gano o pierdo.”* (Fragment extret de Durán, 2013: 91).

Per Durán i els altres autors favorables a la competició un aspecte indispensable és la cooperació. Aquesta s'ha de posar de manifest abans de realitzar la competició, posant-se d'acord en l'acceptació d'unes normes justes i aplicables a tots els participants, que facin possible la igualtat de condicions. També en destaquen que les competicions esportives es diferenciïn d'altres forma de conflicte perquè s'accepten les normes mútuament.

“És una força socialitzadora, perquè per competir es necessita als altres: ningú competeix sol. Qui busca de totes maneres eliminar als altres no són els més competitius sinó tot el contrari: el que pretenen es acabar de competir com abans millor.” (Savater, 1995: 100-101).

Alguns autors ens parlen dels principals defectes de la competició. Durán (2013) diu que es fa molt difícil en un context competitiu de guanyador únic, on ens hem d'enfrontar a altres per un objectiu que només un dels dos pot aconseguir (la victòria), inculcar als esportistes la preocupació pels sentiments de l'oponent.

Seguint en aquesta línia, Ramón-Cortés (2011) ens parla que el problema de la competició és que es confon la pròpia excel·lència amb el desig de guanyar els altres, de ser el millor. Això genera estat d'insatisfacció, d'estrès, frustració el qual s'expressa amb violència, queixes, etc. Val a dir doncs, que aquesta competitivitat no va encaminada al creixement personal sinó a la victòria sobre els altres.

Durán i altres autors ens marquen set punts a tenir en compte perquè la competició tingui com a objectiu l'educació i la transmissió de valors. En primer lloc, el respecte per les regles del joc on Arnold (1991) diu que s'ha de mostrar la diferència entre guanyar i guanyar a qualsevol preu. Per tant, s'ha de tenir el màxim de respecte per les regles del joc. En segon lloc, el respecte als rivals on apareix Séneca (2012) que ens adverteix del valor del rival per arribar al màxim de les pròpies possibilitats. En tercer lloc, el respecte a un mateix (honoradesa, honestedat i integritat) i posa l'exemple que explica Galeano (2001), la targeta verda utilitzada al futbol de Finlàndia en les etapes d'infantil i juvenil per premiar comportaments honestos.

Seguidament, es marca la intencionalitat socialitzadora i participativa, on no s'ha de deixar ningú de banda per tenir menys capacitats. En cinquè lloc, la salut, gaudir i competència, marcar hàbits saludables i dotar de més competències a l'esportista perquè així pugui gaudir més de l'esport. Ja per anar acabant, encara resten dos punts més: l'autonomia moral que l'entén com l'evolució que experimenten les persones, aquest desenvolupament moral coincideix amb autors com Kant, Piaget o Kohlberg. I, per últim, el paper de la família, el qual s'ha de tenir en compte perquè a vegades exerceixen massa pressió sobre l'esportista i poden condicionar la seva vida. (Duran, 2013).

Per tancant aquest punt, Durán (2013) coincideix amb Cagigal (1966) i Arnold (1991) que l'esperit de superació, l'obstacle o les pròpies limitacions són una part essencial al món de l'esport, a més, d'una eina educativa molt important. *‘La competició és com un cavall amb tendència a desbocar-se. Es necessiten molt bons genets que puguin tensar bé les cordes per no perdre el control o el que ve a ser el mateix, la seva intenció educativa.’* (Durán, 2013: 113)

1.1.2. L'esport com a estratègia educativa

Seguró i Torralba (2015) diuen que aparentment, l'esport és una pràctica corporal, però en el fons és una activitat que altera la personalitat i estimula les capacitats d'un mateix, a més, d'enfortir i dinamitzar les seves múltiples intel·ligències. No tan sols la corporal, sinó també la interpersonal, emocional i social.

D'entrada, sembla clar segons Turró (2011), que l'esport té una forta relació amb l'educació, la qual l'entendem com el desenvolupament de la personalitat i l'adquisició de valors morals. Prat (2010), presenta els trets més singular per poder corroborar la relació entre esport i educació. En primer lloc, l'esport té un caràcter lúdic i vivencial. Això el converteix en un gran element de motivació, amb la qual cosa les actituds que es poden generar poden ser molt positives tals com la superació personal i l'autoestima. Seguidament, el gran nombre d'interaccions o, dit d'altra manera, les relacions que s'estableixen amb altres persones. Vist des de la perspectiva educativa aquest element permet desenvolupar, si es treballa de forma adient, la competència social i ciutadana ja que s'han de comunicar entre ells i arribar a acords per tal d'aconseguir un objectiu en comú (Prat, 2010).

En tercer lloc, Prat (2010) ens diu que dins l'esport també hi apareixen situacions conflictives ja sigui en un entrenament o en un partit (al pati de l'escola o en un partit federat). Aquestes situacions tenen una gran relació amb la vida perquè es poden ensenyar un seguit de valors transferibles a la vida diària. En la mateixa línia, Turró (2011) diu que l'esport i, en concret els esports d'equip, tenen un gran valor per a la vida social ja que permet conviure en una societat i a esdevenir ciutadà.

Per últim, trobem que té un llenguatge universal, el llenguatge no verbal que es present en totes les cultures. Gràcies aquest les persones es poden aproximar fins arribar a aconseguir-ne la integració. Finalment, l'últim element i no menys important és l'enorme presència mediàtica. Actualment, cada vegada té més pes l'esport dins la societat i els mitjans de comunicació ho reflecteixen amb les seves publicacions cada cop més encarades als esports. Per tant, aquest té una gran influència ja que tothom té a l'abast algun mitjà de comunicació (Prat, 2010).

En la mateixa línia, García Ferrando (2005) ens deixa un fragment per veure el símil de l'esport i la vida i la possibilitat d'educar a través de l'esport, per tant, d'utilitzar-lo com a estratègia educativa, esport formatiu.

“Se trata de asociar significantes (pitido del árbitro, señal de otro compañero, gesto del entrenador, etc.) a significados concretos (falta, prohibición, estímulo, disuasión, etc.) por lo que al aprender una determinada modalidad deportiva se está, al mismo tiempo, interiorizando normas y valores sociales que conducirán a sus practicantes, según los casos, a reconocerlas como válidas (conformidad normativa), a saber reconocerse a sí mismos en relación a los demás (identidad), a afirmarse en situaciones de adversidad (autonomía individual) y a saber comprometerse con el destino del colectivo al que pertenecen (solidaridad), y no tan sólo con el habla, sino con su propio cuerpo, es decir, con la implicación efectiva y total de toda su realidad como personas sociales. (García Ferrando et al., 2005: p.96).

A continuació trobem els conceptes d'esport formatiu, el qual va lligat a una pedagogia que tingui clar els valors a treballar i on el seu objectiu és l'educació (Turró, 2011). I, l'esport professional, com diu Durán (2013), l'objectiu es guanyar i ser el màxim competitiu.

Esport formatiu

Durán (2013) parla del joc competitiu com una representació a petita escala de la societat, però amb una gran diferència i és que no és tant tràgic com en altres facetes de la vida. Per això, aquestes experiències esportives són tant positives per els nens i nenes ja que tenen un alt valor educatiu i aprenentatge per la vida mateixa.

Turró (2011), en aquesta línia ens diu que saber acceptar els triomfs i les derrotes per igual, i poder-les compartir amb els altres, ajuda a despertar l'empatia. D'aquesta manera el procés de socialització serà molt més ric ja que podrem reconèixer els altres i acceptar-nos a nosaltres mateixos com a tals. Per aconseguir-ho, l'esport ha d'anar lligat d'una pedagogia que tingui clar els valors que s'han de treballar, que vagi a favor de l'humanisme i a crear millors persones.

Valors i esport professional

Segons Durán (2013), costa més trobar valors importants a l'esport professional perquè només en guanya un, la qual cosa fa que els valors relacionats amb l'altre pràcticament no existeixin. Un vol guanyar i en cap cas sacrificarà una acció en benefici de l'oponent/oponents. En aquest sentit doncs trobem valors propis, és a dir, valors que ajuden a un mateix a millorar individualment o col·lectivament, els quals ajuden a ser més competitiu, jugar millor i en definitiva guanyar a l'altre sense tenir en compte consideracions morals i/o ètiques. Autors com Martens (1976); Orlick y Botterill (1976); Fraleigh (1984); Schwartz y Bilsky (1987); Simon (1991); Gutiérrez Sanmartín

(1995) citats a l'article de Durán (2013) consideren que l'esport d'alt rendiment exigeix uns valors que són completament oposats al joc net i a l'esportivitat ja que el que es busca és la victòria per sobre de tot, és a dir, el fi justifica els mitjans.

Puig Voltas (2006), en el mateix sentit diu que és molt difícil trobar valors positius com l'esforç, el treball en equip, la disciplina, entre d'altres al món professional. Per tant, es demostra la difícil connexió entre els professionals i els joves que s'inicien ja que el primer no sempre transmet valors que els entrenadors ensenyen als seus jugadors. L'exemple que posa Ginesta (2006), és el cop de cap de Zidane a Materazzi.

1.1.3. Futbol i el FCBarcelona

El futbol és un esport molt important dins la societat actual, un fenomen massiu tal i com defensa González Ramallal (2003). A més, els mitjans de comunicació, que són consumits per la gran majoria de la població, en fan un gran ressò de tot el que passa dins i fora dels camps (Ginesta, 2006).

La definició de futbol en anglès és la mateixa que la de català, per tant podem veure la internacionalitat de l'esport. *"A form of football played between two teams of 11 players, in which the ball may be advanced by kicking or by bouncing it off any part of the body but the arms and hands, except in the case of the goalkeepers, who may use their hands to catch, carry, throw, or stop the ball."* Definició extreta de Dictionary.com.

La traducció al català és la següent: *"El futbol s'enfronten dos equips de 11 jugadors, on la pilota pot ser avançada per colpeix o pel rebot amb qualsevol part del cos, menys els braços i les mans, excepte en el cas dels porters, que poden utilitzar les mans per agafar, portar, llançar o aturar la pilota."*

Delgado (1991), defensa la postura que el futbol ha d'educar integralment a la persona, a més, destaca que el jugador que aprengui per descobriment assegura una aplicació en situacions similars.

Lapresa i Bengoechea (1998), ens parlen dels objectius d'una escola de futbol base "educativa" els quals han d'anar encaminats a l'educació i a l'esport. Pel que fa al pla educatiu (social) defensen que s'ha d'aconseguir una educació integral dels jugadors dins el grup, on compartiran experiències i manifestaran actituds de tolerància i respecte envers els altres. I, en el pla esportiu, diuen que és un apartat més de

l'educació integral de la persona, on es treballarà per la millora i perfeccionament de les capacitats. En resum, ens diuen que el futbol té marcat un rendiment esportiu, és a dir, s'ha de millorar tècnicament i tàcticament però aquest va de la mà dels valors. Els dos aspectes han d'anar lligats entre ells fins a convertir-se en un.

Diferencien tres etapes, Lapresa i Bengoechea (1998):

- Iniciació i perfeccionament (Infantil) → fins els 14 anys.
- Readaptació i perfeccionament de les capacitats (juvenil) → fins els 18 anys.
- Alt rendiment (sènior) → més de 18 anys.

Les tres etapes que marquen estan interrelacionades, és a dir, tot el que s'aprèn a una s'ha de portar cap a l'altre i no són blocs oposats. Per exemple, en les dues primeres etapes es treballen els valors del treball en equip i el respecte envers el company, a part, de remarcar que la victòria no és l'objectiu principal. Per això, a l'alt rendiment l'objectiu màxim no serà exclusivament el de la victòria. Estem parlant d'alt rendiment, però no de futbol professional, segons Lapresa i Bengoechea (1998).

En aquest punt, és moment d'entrar a parlar del FCBarcelona, un dels equips amb més seguidors del món i l'equip de referència a Catalunya. En primer lloc, parlarem de la Masia, la qual és la fàbrica de jugadors per el primer equip i, acte seguit, dels valors del FCBarcelona.

La Masia

La Masia és la residència per tots aquells joves de fora de Barcelona i que foment part del FCBarcelona. *“L'objectiu d'aqueta residència no és altre que formar esportivament, humanament i intel·lectualment els joves que han deixat les seves famílies i les seves localitats per emprendre l'aventura de l'esport d'elit i cercar d'esdevenir professionals.”* (Seguró i Torralba, 2015: 10)

Els formadors mostren atenció a la diversitat i identifiquen aquells valors que fan possible la cohesió del grup i el sentit de pertinença a un gran club. La filosofia que s'exposa a la Masia i que s'explica en el llibre “Els valors de la Masia” parteix de la idea que ser esportista d'elit no només significa guanyar sinó que significa persistir en la lluita, optar a guanyar bé i reconèixer el mèrit de l'adversari, segons els autors.

Seguró i Torralba (2015) afegeixen que un dels valors que es potencia a la Masia és el de humilitat, que consisteix en acceptar allò que hom és, acceptant els límits i possibilitats i a viure d'acord amb la pròpia naturalesa. Aquest valor el situen dins l'excel·lència la qual la marquen com: talent + humilitat + esforç = excel·lència. Apart defensen que aquest valor ajuda a desfer-se de l'ego que destrueix la persona i tot el potencial que un té.

La Masia, segons Seguró i Torralba (2015), marca el deure de justícia, és a dir, garantir la igualtat d'oportunitats per a totes les persones i no fer cap mena de discriminació sobre algun esportista.

A la Masia, segons els autors, els valors es comuniquen d'una manera informal, és a dir, a través de l'esport, en els àpats o en les hores de lleure ja que segons els experts en educació moral els valors es traspassen per imitació. En aquest punt, expliquen que poden veure els valors en les accions i omissions, en les paraules i els silencis.

Per últim, la Masia defensa que un factor decisiu és l'edat dels joves que fa que siguin permeables als valors que es volen inculcar i poden assumir noves rutines i hàbits. Per tant, tots els factors que s'han anat exposant defensen que es donen les condicions òptimes per a la transmissió i l'aprenentatge dels valors (útils a l'esport i a la vida personal) (Seguró i Torralba, 2015).

Valors FCBarcelona

Els valors que marquen la identitat del FCBarcelona, i que apareixen a la pàgina web del club (vegeu webgrafia), són els següents:

- Respecte

És un valor fonamental a la societat per la dimensió col·lectiva. Dins l'esport resulta indispensable perquè les situacions de conflicte s'han de resoldre ràpidament i contribuir positivament a les relacions interpersonals. El respecte és fonamental dins i fora l'esport però la intensitat del moment en la qual es produeix fa que afecti a la situació.

"El respecte als altres és un dels pilars fonamentals de la vida democràtica i de la capacitat de viure en societat. Afecta, per tant, l'individu, i té alhora una dimensió social o col·lectiva. En l'esport, el respecte esdevé fonamental, ja que es creen situacions de tensió que cal resoldre de manera gairebé instantània. Cal, per tant, disposar, per sobre dels reglaments i les normes, d'aquest valor que garanteix les interrelacions personals, cordials i correctes. En l'esport, el

respecte hi té unes concrecions semblants a les que després s'exigeixen socialment, però la intensitat del moment fa que la presència o l'absència de respecte sigui molt més òbvia i afecti el desenvolupament de la situació o esdeveniment.”

- **Esforç**

L'esforç permet arribar a objectius que semblen inassolibles. Aquest dóna fruit, mentre que la sort apareix en moments molt puntuals i concrets. Dins les escoles, aquest valor és un dels que s'intenta fer notar als alumnes perquè tinguin un bon desenvolupament acadèmic i es superin ells mateixos.

“Hi ha molts models socials que defugen l'esforç i advoquen en favor de la sort, l'oportunisme i el triomf immediat. Amb tot, però, l'esforç és un valor que ens permet arribar a llocs impensables o aconseguir fites i objectius que en moments determinats ens han semblat molt llunyans o inassolibles. La dedicació, el rigor, la constància, la capacitat de sacrifici i la perseverança donen fruit, mentre que la sort o el triomf ràpid sovint són fugissers o momentanis. Cal fer notar que en el món escolar, els mestres i professors ja fa temps que reivindiquen la cultura de l'esforç com a vehicle de desenvolupament acadèmic i superació personal, que ha d'ajudar a construir models socials nous.”

- **Ambició**

L'ambició es defineix com aquell valor de fer les coses tan bé com es pugui i intentar superar-se un mateix cada dia. Afecta individualment i col·lectivament. Dins d'aquest valor en trobem d'altres com l'excel·lència, l'ordre, etc. Es relaciona amb la feina ben feta, i l'impuls per créixer.

“L'ambició és la voluntat d'aconseguir el màxim rendiment i de fer les coses no només bé, sinó tan bé com sigui possible fer-les i intentar superar-se cada dia. Es tracta d'un valor que tant és aplicable a l'individu com als col·lectius. I aquesta opció posa en marxa un entramat de valors tan variats com ara l'excel·lència, la paciència, la disciplina, l'ordre, la motivació, la responsabilitat, etc. En efecte, l'ambició convoca i necessita un sistema de valors ampli, i, a la vegada, es relaciona amb la feina ben feta, l'esforç i el rigor. Probablement, pel que fa a les fites, apuntar a l'ambició és la manera més segura d'assolir-les, és l'impuls per créixer.”

- **Treball en equip**

Formar part d'un grup, el qual és el més important, per sobre de les individualitats. Aquest requereix un aprenentatge i accentua altres valors.

“El treball en equip implica que el subjecte passa a formar part d'un grup i que, com a tal, n'esdevé un element actiu que actua sobre el conjunt (a vegades, fins i tot, en detriment de la pròpia individualitat). Són innegables els beneficis que comporta el fet de saber-se part d'un tot i que aquest fet requereix un aprenentatge i l'accentuació de molts altres valors.”

- Humilitat

Consisteix en mantenir els valors que es defensen en moments d'èxit, els quals es poden oblidar quan s'assoleixen els objectius.

“Sovint, quan els esportistes i, en general, els individus assoleixen les fites que s'han marcat, se situen en un pla de superioritat (física, moral, econòmica, etc.) que els fa oblidar una sèrie de valors que amb tota probabilitat han intervingut en la consecució del seu èxit entès com a obtenció de fites: esforç, perseverança, autocontrol, etc. Tothom és conscient de com l'actual FC Barcelona ha gestionat els triomfs obtinguts en els últims anys, i com des de la humilitat (i també des de l'esforç, el rigor, la responsabilitat, etc.) s'ha guanyat el respecte del seu entorn, dels adversaris i, en general, de tothom. La humilitat probablement consisteix a saber com tenir clars els valors, a mantenir-los i a defensar-los fins i tot en situacions de superioritat clara o d'èxit.”

1.1.4. Com influeix l'esport professional a l'educació dels nens

Tractant l'esport en general, volem dir que per si sol no aporta valors ni positius ni negatius sinó que és una eina / instrument per poder-los treballar i dependrà de la manera com es faci que tindran una repercussió o una altre. Aquesta idea la va defensar l'autor Heinemann (2001) qui diu que l'esport no té valors per si sol i aquests dependran de les persones que en formin part i de les condicions on es realitzi la pràctica esportiva.

Ens trobem doncs davant una situació on el paper dels mitjans de comunicació i de l'entrenador serà clau per un correcte desenvolupament dels valors que es vulguin treballar.

Paper dels mitjans

Ginesta (2006) ens presenta la gran influència de l'esport a la nostra societat. Aquesta influència afecta als més joves ja que no només consumeixen l'esport a les escoles i als clubs, sinó que també ho fan a través dels mitjans de comunicació. L'autor destaca la gran importància del futbol, i comenta que els valors que els mestres i entrenadors intenten transmetre als seus alumnes/jugadors són molt diferents als que es veuen a l'esport professional i que es consumeixen en directe a través dels mitjans de comunicació.

Simon (1991), diu que els professionals tenen el suport dels mitjans que són qui fan ressò dels valors de la vida personal i professional i per això han de ser un model. A més, Puig i Heinemann (1991) parlen de l'esport professional com a esport d'espectacle el qual va orientat a entretenir i els professionals són els que s'ocupen

que sigui així. González Ramallal (2003) diu que el futbol s'ha convertit en un fenomen massiu per diferents aspectes, dins els quals destaca: el número de competicions i partits, el número de jugadors i equips, els diners que mou, el número de partits que es fan per la televisió i pel temps que es dedica als mitjans.

Segons Ginesta (2006), l'esport professional pot despertar l'esperit crític dels alumnes en relació a les pràctiques poc ètiques que es porten a terme als estadis. Per fer-ho utilitza una experiència educativa a través d'un Barça-Madrid, on els alumnes amb un treball previ a l'aula poden veure les situacions positives i negatives que es donen dins i fora el terreny de joc.

Referint-nos a la influència de l'esport professional a l'educació dels nens, Sámano (2010) ens presenta la figura piramidal que és la que representa l'estructura de l'esport professional. Els ulls de tothom van directament a dalt de tot, en busca del millor. Això provoca que el menys capaç abandoni l'esport (Savater, 1995). Així doncs, el potencial educatiu de l'esport queda en un segon pla. Durán (2013) diu que aquesta visió ja es percep a l'escola i són molts els nens i nenes que no fan esport en edats importants per un correcte desenvolupament del cos.

Durán (2013) seguint aquesta línia diu que els mitjans de comunicació són qui donen pràcticament tot el protagonisme al guanyador (èxit i victòria), això fa que s'oculti la realitat ja que a l'èxit n'hi arriben molt pocs, amb la qual cosa els nivells de frustració i infelicitat augmenten a la resta de participants.

Paper del professional

Segons diu Prat (2012), els entrenadors són els que interactuen constantment amb els jugadors i, per tant indiscutiblement formen part del procés d'ensenyament-aprenentatge. Els entrenadors són figures molt importants per a ells, són referents, i influeixen en la formació i desenvolupament dels valors i actituds, mitjançant el procés d'imitació i identificació. És per això que aquests han de tenir molt present que han de mostrar uns valors correctes, orientant els objectius a contribuir que els adoptin a la seva conducta. Per això, el professional ha de tenir en compte diferents aspectes: comunicació, participació, control del grup, elogis, resolució de conflictes, l'actitud davant un partit o competició, a l'àrbitre, la importància del resultat i la relació amb les famílies. En aquest sentit, Lapresa i Bengoechea (1998) parlen que l'obligació dels

entrenadors no només s'han de centrar en els aspectes esportius sinó en el desenvolupament integral del subjecte.

Els jugadors han de pensar en cada acció fins arribar el moment en què siguin capaços d'automatitzar les diferents accions del joc per poder centrar la seva atenció en veure la resta del terreny de joc i poder anticipar-se a l'adversari. Aquests aspectes els podrà arribar a aconseguir si els entrenadors s'esforcen i presten dedicació als exercicis que plantegen per a cada sessió. Els aspectes comentats no són només tècnics i tàctics sinó que en aquests hi apareixen situacions per treballar valors morals del treball en equip i el respecte cap a l'adversari. El paper de l'entrenador es clau ja que el seu comportament té una gran influència sobre els jugadors. (Taberneró, et al., 2001; Gutiérrez, 2003; Arias, 2008; González, et al., 2009).

En la mateixa línia, Lapresa i Bengoechea (1998) ens diuen que els entrenadors han d'intentar fer pensar als jugadors i no ensenyar-los a obeir ordres. Així ens assegurem un treball de valors molt més ric i significatiu pels jugadors.

Turró (2011) ens parla que hi ha un gran sector dels entrenadors que deixen de banda aquestes intencions educatives centrant-se en el resultat i la competició, i obviant el joc net i la promoció d'una societat més justa per a tothom. Diu que hem de tenir clar que l'esport és un mitjà per desenvolupar uns valors que permetran als jugadors desenvolupar-se com a persona i no només tècnicament dins l'esport que practiquin.

Coubertin i Petrus (2004) també destaquen la importància del context i clima on portin a terme les diferents activitats. A més, aquest últim diu que la pràctica esportiva no sempre ens inculca valors desitjables i són les condicions on es porten a terme les pràctiques esportives les que donen la capacitat per afavorir a l'adquisició de competències.

Duran (2013) diu que hi ha dos grups d'entrenadors amb joves, els que ajuden als bons a ser més bons, i els que busquen formar millors esportistes, sense excloure a ningú.

En conclusió, tant els mitjans de comunicació com els professionals (entrenadors) tenen una gran importància en l'educació en valors dels joves jugadors. Com diu Ginesta (2006) el futbol es consumit a través dels mitjans com la televisió i la ràdio. Prat (2010) afegeix que les publicacions cada cop van més encarades a l'esport i, per

tant, tenen una gran influència perquè estan a l'abast de tothom. A més, els entrenadors formen part del procés d'ensenyament-aprenentatge i són referents pels jugadors (Prat, 2012).

1.2. Revisió de la literatura

A la revisió de la literatura s'han buscat diferents estudis, en les bases de dades Dialnet i Google acadèmic, relacionats amb el tema d'aquest treball de final de grau. Les paraules claus utilitzades en la cerca han estat: futbol professional, professional soccer, elit soccer, football and values, valors, educació i education. La recerca s'ha realitzat fins el gener de 2015.

Els 4 estudis segueixen una mateixa línia la qual es basa en veure el comportament dels jugadors i, en alguns casos entrenadors, dins el terreny de joc.

L'estudi de Pinheiro, V. Camerino, O., Sequeira, P. (2014) té com a objectiu detectar els comportaments dels entrenadors de futbol base que promouen els valors de l'esport, per a fer-ho s'utilitza l'observació i el registre de les diferents situacions. Els resultat extret en aquest estudi és que els entrenadors amb formació són promotors dels valors de l'esport.

En segon lloc trobem l'estudi de Cruz, J1., et al (2011) que té com a objectiu veure si els valors de l'esport varien en funció de l'etapa: professional, juvenil o cadet. Per a fer-ho utilitzen l'observació de diferents partits de la lliga de futbol professional (132 aparicions) i partits de juvenils i cadets (30 aparicions). Els resultats extrets en aquest estudi és que les conductes antiesportives són més habituals en juvenils i cadets i no pas en el futbol professional.

Pel que fa a l'estudi de Lamoneda, J. et al (2014) es marca com a objectiu analitzar les conductes esportives i antiesportives de jugadors alevins, les sancions d'aquests i els seus entrenadors. Igual que els altres estudis s'utilitza l'observació com a metodologia emprada i, els resultats obtinguts són que els entrenadors són els que reben més sancions. Les conductes esportives quan més es reflecteixen és a l'inici del partit i, només la meitat dels equips donen la mà al final. Els jugadors no reaccionen esportivament al fer una falta i, per últim, les conductes antiesportives es centren amb l'àrbitre qui es tracta d'enganyar i protestar les seves decisions.

Per últim, trobem l'estudi de Gutiérrez, D. (2008) que té com a objectiu observar en video les conductes dels jugadors en partits de futbol. El resultat extret en aquest estudi és que els jugadors de major edat: infantil (13-14 anys) i cadet (15-16 anys) fan un major nombre de faltes de contacte que els jugadors de menor edat: benjamí (9-10 anys) i aleví (11-12 anys). I les conclusions que s'extreuen són que el futbol comença a practicar-se per diversió i es va convertint en un futbol competitiu que busca la victòria. A mesura que es va avançant d'edat les faltes són més constants per beneficiar el propi equip.

Els diferents estudis de la revisió de la literatura em permetran tenir exemples d'anàlisi sobre aspectes del futbol. Val a dir, que aquests estudis són pocs, és a dir, gairebé no hi ha re estudiat al respecte. A més, no tracten exactament el que jo vull veure a la meva investigació, tot i que alguna cosa tenen en comú, ja sigui l'edat o el treball de valors.

2. Justificació, objectius i hipòtesis

L'apartat de justificació, objectius i hipòtesis està dividit en tres parts. En la primera part, per què és important realitzar aquesta investigació. En la segona, els objectius marcats pel treball, tant el general com els específics. I, per últim, la hipòtesi.

2.1. Justificació

Es va escollir realitzar aquest treball per un seguit de motius que es detallen a continuació. En primer lloc, com diuen alguns experts en el tema, l'esport i, en concret, el futbol és una eina molt valuosa per poder educar en valors. Al llarg de la investigació es volia veure si els valors estipulats i apareixien, de quina manera i en quina mesura.

En segon lloc, perquè el futbol és l'esport amb més aficionats i aficionades en la zona geogràfica on es porta a terme. I així, poder veure si els valors ajuden a desenvolupar integralment les persones o, per contra, s'estan fomentant contravalors als camps cada cap de setmana.

I, per últim, el per què es van escollir els valors del FCBarcelona. La decisió va ser aquesta ja que és el club més important de la província de Barcelona i el que té més influència des de fa ja molts anys. Per tant, el que es volia veure al llarg de l'estudi era si els valors que desprèn el FCBarcelona, en concret, el primer equip durant els partits, influenciaven els nens positivament i es veien accions de respecte, esforç, ambició, treball en equip i humilitat.

En resum, aquest estudi és important realitzar-lo per poder observar si s'estan fomentant els valors dins els camps de futbol, el qual és l'esport més important actualment dins la zona geogràfica del treball. Per tant, veure si els nens i nenes estan desenvolupant uns valors que els permetran un desenvolupament integral.

2.2. Objectius

L'objectiu general fa referència a l'estudi de la pregunta, es troben els valors del FCBarcelona en l'etapa aleví? A partir de la qual fer-ne l'estudi i extreure'n uns resultats. Aquest objectiu és el següent:

- Estudiar si es troben els valors del FCBarcelona amb jugadors de l'etapa aleví de diferents clubs de futbol formatiu de la província de Barcelona.

A més, trobem els objectius específics, els quals ens han ajudat a poder arribar a la consecució del general:

- Explorar i identificar les conductes esportives i antiesportives de jugadors de futbol formatiu en quant als valors del FCB.
- Observar les conductes esportives i antiesportives relacionades amb els valors del FCB d'aquests mateixos jugadors.

2.3. Hipòtesis

Amb la fonamentació teòrica s'ha creat una hipòtesi i és que els mitjans de comunicació tenen una influència molt gran sobre els jugadors en formació, fet que provoca que aquests adoptin, per imitació, tant les conductes esportives com sobretot aquelles conductes antiesportives contràries als valors que el FCB proclama. Això fa que es perdi gran part del potencial educatiu del futbol per centrar-se amb la victòria per sobre de tot.

3. Mètodes

Els mètodes és la part on s'explica què s'ha fet durant el treball de final de grau, referent a l'observació i desenvolupament de l'estudi. Dins d'aquest bloc, trobem quatre punts importants. En primer lloc, el disseny de l'estudi, seguit dels participants amb qui s'ha portat a terme la investigació. En tercer lloc, els instruments utilitzats durant la investigació. I, per últim, el procediment i l'anàlisi de les dades.

3.1. Disseny

El disseny de l'estudi és mixte el qual es caracteritza per *“no limitar-se a la simple recollida de dades de diferent naturalesa, sinó que implica: combinar la lògica inductiva amb la deductiva”* (Bergman, 2010) citat de (Castañer, et al., 2012. 32). I, concretament, un disseny exploratori seqüencial *“els resultats del primer mètode qualitatiu permeten ajudar a desenvolupar o informar el segon mètode quantitatiu”*. (Greene i Caracelli, 2003) citat de (Castañer et al., 2012. 33).

Segons Castañer et al. (2012), la condició d'aquest disseny es basa en l'exploració prèvia, ja que no es coneixen les variables. A més, no es disposa d'instruments. Aquest disseny és el més utilitzat per fenòmens intangibles on les variants són desconegudes.

S'ha utilitzat una metodologia mixte i s'ha abordat des del paradigma pragmàtic. El qual es basa en la utilització de les dues metodologies (qualitativa i quantitativa) i en la realització d'un anàlisi que tant pot ser inductiu com hipotètic deductiu. A més, els autors diuen que aquest paradigma contempla diversos punts de vista pel que fa a la realitat social ja que li permet extreure millors explicacions (Guba i Lincoln (2005), et al.,) informació extreta de (Teddlie i Tashakkori, 2009). En primer lloc, a l'estudi es va portar a terme la qualitativa per extreure la informació dels grups de discussió. I, en segon lloc, es va fer servir la quantitativa per poder obtenir els resultats finals.

3.2. Participants

L'estudi del treball de final de grau es va realitzar dins la província de Barcelona, la qual és la més poblada de Catalunya. La capital d'aquesta és Barcelona, d'on també n'és la capital de la comarca del Barcelonès que juntament amb onze comarques més formen la província de Barcelona. El motiu pel qual es va triar aquesta província és

perquè s'hi troba el FCBarcelona. No es va triar només la comarca d'Osona ja que l'estudi quedava molt limitat i, per tant, tenint onze comarques més el ventall era molt més ampli. El nombre d'equips participants van ser deu, concretament de Badalona, Barcelona, Caldes de Montbui, Gurb, Manlleu (amb dos equips), Mollet, Terrassa, Tona, i Vic.

Els participants de l'estudi són pares, jugadors i entrenadors els quals estan relacionats amb el futbol i l'educació. En la primera fase, corresponent als grups de discussió, hi van participar-hi els tres. Pel que fa al grup de pares, l'edat oscil·lava entre els 34 i els 51 anys, de gènere masculí i de la comarca d'Osona, concretament, de Vic, Manlleu, Roda i Viladrau, un de cada municipi. Els jugadors, del grup de discussió, eren tres de l'etapa Juvenil, de gènere masculí i que vivien a Manlleu però jugaven en diferents clubs. I, per últim, quatre entrenadors, les edats dels quals eren 19, 20, 21 i 51 anys, de gènere masculí i provinents de Montcada, Centelles, Vic i Manlleu.

En la segona fase, corresponent a l'observació directa de partits, els participants van ser jugadors de l'etapa aleví i que corresponen a l'edat de 11 i 12 anys. Aquests jugadors es troben a cicle superior d'Educació Primària. El motiu de la tria d'aquest grup no va ser un altre que escollir l'etapa més avançada perquè estan més desenvolupats físicament i cognitivament. A part, tenen més influència directa del futbol professional ja que són capaços de seguir-lo i entendre'l.

Els jugadors alevins ja estan federats a la federació catalana de futbol, on apareixen diferents categories, amb diferents grups, tals com: preferent aleví amb un total de sis grups; aleví primera divisió amb un total de quinze grups; aleví segona divisió amb un total de quaranta-dos grups; i aleví tercera divisió amb un total de cinquanta-dos grups. Per fer l'estudi es van agafar diferents equips de les quatre categories/divisions que trobem a la federació catalana i que s'han esmentat prèviament.

3.3. Instruments

El que s'ha avaluat durant l'estudi és si els cinc valors del FCBarcelona (respecte, esforç, ambició, treball en equip i humilitat) es trobaven amb jugadors de l'etapa aleví de diferents clubs de futbol a la província de Barcelona.

Per poder avaluar aquests cinc valors, en primer lloc, es va portar a terme un estudi qualitatiu, concretament, tres grups de discussió. Es va utilitzar el mateix guió per cada un dels grups. Les característiques de l'instrument és que hi havia cinc dimensions on es desplegaven un total de dinou preguntes repartides en cada un dels blocs. Les variables que es pretenien mesurar eren les cinc dimensions, per extreure diferents ítems. Els extrems de cada una de les dimensions serviria per elaborar la graella d'anàlisi dels partits.

La plantilla del grup de discussió va ser la següent:

Respecte

- Què enteneu per respecte com a valor?
- Als camps de futbol veieu accions de respecte ja sigui entre un mateix equip o entre equips rivals?
- I, concretament, en el vostre equip?
- Com ho veus, algun exemple?

Esforç

- Què enteneu per esforç com a valor?
- En el vostre equip o en equips propers a vosaltres podeu veure l'esforç que apliquen els jugadors dins del terreny de joc per aconseguir algun objectiu?
- Teniu algun exemple recent o que recordeu?

Ambició

- Què enteneu per ambició com a valor?
- Als camps de futbol veieu ambició per part dels diferents equips?
- I, concretament, en el vostre equip?
- Com ho veus, algun exemple?

Treball en equip

- Què enteneu per treball en equip com a valor?
- Als camps de futbol veieu el treball en equip com un valor important dins de cada equip?
- I, concretament, en el vostre equip?
- Com ho veus, algun exemple?

Humilitat

- Què enteneu per humilitat com a valor?
- Als camps de futbol veieu accions d'humilitat ja sigui entre un mateix equip o entre equips rivals en situacions d'èxit/ de victòria?
- I, concretament, en el vostre equip?

- Com ho veus, algun exemple?

Un cop analitzats els grups de discussió (vegeu annex 2.5), es va passar a un estudi quantitatiu a través de l'anàlisi dels partits. L'instrument utilitzat va ser una graella que contenia els diferents ítems referents a les dimensions inicials. Les característiques de l'instrument és que hi havia cinc dimensions, separades per positiu, indicadors del valor o negatiu, indicadors del contravalor. Al costat de cada un, hi havia un espai per anotar, amb pals, en el moment de l'observació directe, el nombre de vegades que es produïa cada un i a l'última columna el total expressat amb nombres. Les variables que es pretenien observar era el nombre de vegades que es veia el valor o el contravalor de cada un.

Els dos instruments utilitzats van ser de creació pròpia. En el primer es van plantejar les preguntes i, en el segon, es va crear la graella i es van utilitzar els ítems extrets dels grups de discussió.

3.4. Procediment i anàlisi de les dades

En aquest punt es descriurà tot el procés que es va realitzar des de l'inici fins al final de la investigació. En un primer moment, vaig fer una recerca dels valors del FCBarcelona, com a representant del futbol professional a la província de Barcelona, els quals es van localitzar a la pàgina web del club (vegeu webgrafia).

Els valors els vaig catalogar com a dimensions, a partir de les quals, es van formular un seguit de preguntes per crear el guió del grup de discussió (vegeu a l'annex 2.1). En el període del 4 d'abril de 2016 al 18 d'abril de 2016, vaig portar-los a terme, després d'haver aconseguit que vinguessin persones conegudes personalment, en diferents aules i vaig fer-ne les respectives transcripcions de les gravacions. Aquestes van ser en veu a través de la gravadora, la qual es trobava el centre de la rotllana. Per identificar qui era cadascú, el dia de la trobada vaig fer un croquis d'on estaven assentats en relació a la meva posició.

Per fer l'anàlisi vaig començar fent una relectura de la informació. Seguidament, vaig marcar els conceptes claus de cada una de les preguntes i, amb tota la informació vaig començar a redactar els ítems. Cada grup (entrenadors, pares i jugadors) els vaig analitzar per separat. Un cop tenia tota la informació de cada grup i de cada dimensió

vaig extreure els indicadors finals. En els casos que van repetir el mateix entrenadors, pares i jugadors només es va posar una vegada (vegeu annex 2.5).

Pel que fa a la recollida de dades de la segona part del treball, corresponent a l'observació dels partits, vaig crear una graella (vegeu a l'annex 3.1) a partir de la informació extreta dels grups de discussió. En el període del 19 d'abril de 2016 al 26 d'abril del 2016 vaig fer l'observació dels partits d'alevins. En el moment de veure un dels ítems sobre el terreny de joc ho anotava amb un pal. Al final del partit feia un recompte de cada ítem per extreure un resultat final de cada un dels partits (vegeu annex 3).

Amb tots els partits observats vaig fer el recompte, per categories, de cada un dels ítems (vegeu annex 3.6). El següent pas va ser sumar els resultats de cada dimensió i elaborar una taula amb el nombre d'accions i el percentatge de cada valor i contravalor, per posteriorment, a través del Microsoft Excel acabar creant un gràfic de barres amb el nombre total d'accions. Per últim, es van agafar els valors i contravalors, per separat, per poder extreure el percentatge (freqüència relativa) i veure quins eren més presents. Per fer-ho també es va utilitzar el Microsoft Excel, a partir del qual es va crear un gràfic circular diferenciant els valors amb colors, el mateix es va fer amb el gràfic dels contravalors.

En el següent punt podreu veure els resultats de la investigació provinents de l'anàlisi de les dades realitzat prèviament.

4. Resultats

En aquest punt es fa la presentació dels resultats obtinguts per mitjà de l'aplicació dels instruments (grups de discussió i observació). Al llarg d'aquest es presentaran les taules i gràfics que mostren els resultats finals i les explicacions pertinents per poder comprendre'ls. En primer lloc, s'exposaran els resultats del grup de discussió i, seguidament, els de l'observació dels partits.

4.1. Grups de discussió

Taula 1: Resum de l'anàlisi dels grups de discussió amb els indicadors extrets

Dimensió		Entrenadors	Jugadors	Pares	Indicadors
Respecte	+	Saludar-se al final del partit. Companyerisme.	No insultar-se. Esportivitat. Companyerisme. Saludar-se abans i al final del partit. Escoltar indicacions dels entrenadors.	No insultar, maltractar o humiliar.	Saludar-se a l'inici i/o al final del partit. Companyerisme. Esportivitat. Escoltar indicacions dels entrenadors. Animar als companys.
	-	Insults entre companys. No riure's del rival.	Insults entre companys o a la grada.	Insultar entrenadors o àrbitres.	Insultar els companys, els entrenadors, els àrbitres i/o el públic. Riure's del rival.
Esforç	+	Lluitar totes les accions.	Lluitar totes les accions.	Lluitar totes les accions. Actitud positiva per superar adversitats.	Lluitar l'acció. Actitud positiva per superar adversitats.
	-		Caminar davant un marcador en contra.	Mostrar una actitud passiva.	Mostrar una actitud passiva. Caminar davant un marcador en contra.
Ambició	+	Aconseguir el màxim en cada situació.	No rendir-se davant situacions adverses. Millorar a partir de cada situació.	Aconseguir el màxim possible. No rendir-se davant situacions contràries. Millorar l'actuació anterior.	Aconseguir el màxim possible en cada acció. No rendir-se davant situacions adverses. Millorar l'actuació anterior.
	-	Egoisme.		Desmotivació.	Egoisme. Desmotivació.
Treball en equip	+	Celebrar conjuntament els gols. Arribar on no arriba l'altre.	Comunicació. Passar la pilota en jugades clares.	Celebrar conjuntament els gols o el resultat final. Arribar a la porteria amb passades i fer gol. Comunicació.	Celebrar conjuntament els gols o el resultat final. Arriba on no arriba l'altre. Passar la pilota en accions clares de passada. Comunicació.
	-	Picabaralles per xutar faltes, penals o córners. No alegrar-se quan l'equip fa un gol.	Individualisme.	Individualisme.	Individualisme No alegrar-se quan l'equip fa un gol.
Humilitat	+	Reconèixer l'esforç de l'altre. Jugar com saps fer.	No celebrar els gols quan el resultat és ampli. Celebrar l'èxit de forma controlada i respectar l'adversari.	Jugar com saps fer. No celebrar els gols quan el resultat és ampli.	Reconèixer l'esforç de l'altre. Celebrar els gols/ èxit amb els altres companys, de forma controlada i respectant al rival.
	-	Imitar accions de professionals i creure's superior Provar de fer coses espectaculars quan hi ha un avantatge ampli	Imitar accions de professionals i creure's superior	Amb un avantatge ampli buscar més Deixar en evidència el rival	Imitar accions de professional i creure's superior. Amb una situació d'avantatge buscar més de forma obsessiva. Deixar en evidència al rival.

+ valor. - contravalor

A la taula 1 es presenten els resultats extrets dels grups de discussió. A la primera columna trobem les cinc dimensions: esforç, respecte, ambició, treball en equip i humilitat. En la segona columna apareix els signes positiu (+) i negatiu (-) corresponents al que representa el valor i el que representa el contravalor. Seguidament, les tres columnes que representen els tres grups de discussió, entrenadors, jugadors i pares respectivament. I, a la última columna, els indicadors finals extrets dels tres grups de discussió. Es van extreure tots els indicadors localitzats, és a dir, no només els que es repetien en els tres grups si no tots els que apareixien.

La primera dimensió que apareix és el **respecte**, el qual està separat per positiu i negatiu. En cada un d'ells hi ha diferents indicadors provinents dels grups de discussió. A l'última fila trobem els indicadors finals que correspon a la suma total. De positius se'n van extreure cinc (5) dins els quals trobem: saludar-se a l'inici i/o al final del partit; donar-se la mà amb el rival, com podem veure en l'entrevistat J2 *"Ens donem la mà abans d'iniciar el partit i al final"*. Companyerisme; tractar-se bé, ajudar-se i donar-li suport, un exemple és el que diu P2 *"No maltractar als companys, no humiliar-los."* Esportivitat; ajudar al rival a aixecar-se, tirar la pilota fora, tornar la pilota, etc. Com podem veure en J3 *"Si un es fa mal tiraràs la pilota fora o els hi tornaràs."* Escoltar indicacions dels entrenadors; estar atent del que diu l'entrenador, com podem veure en J1 qui diu la següent frase *"tenir respecte cap als entrenadors, i quan parlen estem en silenci escoltant el que ens diu."* Per últim, animar als companys; donar suport a la resta de jugadors de l'equip. En aquest sentit J3 diu *"Si un company falla una ocasió clara o ens fan gol per culpa seva intentem animar-lo al màxim i no renyar-lo o riure'ns d'ell."*

Pel que fa als negatius se'n van trobar dos (2): insultar els companys, els entrenadors, els àrbitres i/o el públic; ofendre als companys d'equip amb comentaris despectius i/o increpar els altres agents. Com podem veure en l'entrevistat J2 *"Se'n reien del que no sabia jugar."* I, el segon, riure's del rival; comentaris i/o crits per burlar-se del rival, com diu E4 *"O no riure des de la banqueta quan guanyes. Aquesta setmana en vam fer marxar dos cap a dins perquè cada acció que fèiem anaven rient dels contraris."*

D'aquesta dimensió és d'on en va sortir el nombre més elevat d'indicadors, amb un total de set (7). Els jugadors va ser el col·lectiu amb més aportacions, concretament sis (6), de les quals cinc (5) positives i una (1) de negativa. El segon grup amb més

aportacions van ser els entrenadors amb quatre (4), repartits per igual amb cada bloc. I, per últim, els pares amb dos (2), un (1) de positiu i un (1) de negatiu.

La següent és **l'esforç**, que igual que l'anterior està separat per positiu i negatiu. Els indicadors finals van ser (2) tant de positius com de negatiu, obtenint-ne un total de quatre (4). Pel que fa als positius es van trobar: lluitar l'acció; intentar arribar a cada pilota, com diu l'entrevistat E2 *"Córrer fins el minut 70 perdent 3-0."* I, actitud positiva per superar adversitats; anar-ho provant per aconseguir-ho, per exemple el que diu P2 *"Jugadors que han fallat dos penalts i segueixen corrent i treballant perquè l'equip pugui marcar."* Per contra, dins els negatius es van localitzar: mostrar una actitud passiva; no tenir ganes de jugar. P4 en aquest sentit diu *"Podríem dir que la gran majoria de nens i nenes s'esforcen per fer-ho el millor possible, però sempre n'hi ha que no els agrada o altres raons per les quals veuen que no s'han d'esforçar."* I, caminar davant un marcador en contra; anar perdent el partit i no fer res, com diu l'entrevistat J3 *"Sí, però quan van perdent de molt no corre ningú."*

En aquesta dimensió els pares va ser al col·lectiu amb més aportacions, tres (3), dues (2) de positives i una (1) de negativa. Seguit dels jugadors amb dues (2), una a cada bloc. I, per últim, els entrenadors que només van realitzar una (1) aportació positiva i, per contra, no van contemplar el contravalor de l'esforç.

En tercer lloc, trobem **l'ambició**. Aquesta dimensió té un total de cinc (5) indicadors. De positius se'n van extreure tres (3) dins els quals hi trobem: aconseguir el màxim possible en cada acció; treure el més positiu de cada jugada. Com diu l'entrevistat E1 *"O si pots treure un córner perquè treure un sac de banda..."* No rendir-se davant situacions adverses; anar a buscar la pilota quan perds i intentar-ho fins al final per capgirar la situació. P2 diu *"Anar a buscar la pilota quan has fet un gol, per fer-ne un altre i poder guanyar, empatar o remuntar."* Per últim, millorar l'actuació anterior; fallar-ho i quan es torna a provar es fa millor. Com diu P1 *"Una falta mal llançada, tornar-ne a xutar una altre per millorar i marcar."*

Per contra, se'n van localitzar dos (2) de negatius. El primer, egoisme; voler-ho llançar tot (faltes, penalts, córners,...) per ser el millor. Com diu l'entrevistat E3 *"Que no sigui obsessiva. Per exemple, voler-ho xutar tot, faltes, penalts i més..."* El segon, desmotivació; anar caminant pel camp sense actitud. En aquest sentit P4 diu *"La teva opinió(...), però hi ha equips que passen de tot, van a caminar, a passar l'estona i els i és igual fer gol o que els hi facin."*

Els pares va ser el col·lectiu d'on més indicadors es van extreure, amb un total de quatre (4), tres (3) de positius i un (1) de negatiu. Seguit dels entrenadors i jugadors amb el mateix nombre, dos (2). En aquest cas, els jugadors no van exposar cap indicador negatiu mentre que els entrenadors en van aportar un (1).

El **treball en equip** és la següent dimensió que apareix. Es van localitzar quatre (4) indicadors positius i dos (2) indicadors negatius, que formen un total de set (6) indicadors. Pel que fa als positius, en primer lloc, celebrar conjuntament els gols o el resultat final; anar tots amb el jugador que ha fet el gol i fer una pinya. Com diu l'entrevistat P3 *"L'exemple més clar crec que és quan es fa un gol si tots van a celebrar-ho junts i els de la banqueta s'aixequen."* En segon lloc, arribar on no arriba l'altre; si un es superat arribar per ajudar-lo. Com diu E2 *"Hauria de ser (...) si jo sóc el central i vaig a tapar a l'extrem, el treball en equip es que el lateral em vingui a fer la cobertura i que l'equip basculi."* En tercer lloc, passar la pilota en accions clares de passada; a zona de finalització passar la pilota quan es clara la passada. En aquest sentit J3 diu *"Pensar més en l'equip que en tu. Per exemple, si estàs al mig d'una jugada atacant i veus que pots fer una passada, passar-la i no jugar sol."* Per últim, comunicació; parlar al camp per afavorir el joc de l'equip. Com diu l'entrevistat P4 *"O animar-se quan s'ha perdut o s'ha fallat alguna ocasió, ja sigui amb un crit d'ànims o apropar-se per consolar-lo. També parlar dins el camp per avisar."*

Per contra, de negatius: individualisme; buscar ser el millor, fer gols i driblar. P2 ho descriu *"Alguns cops n'hi ha que volen destacar perquè els fitxin."* I, no alegrar-se quan l'equip fa un gol; no celebrar el gol amb els rivals i posar mala cara. Com diu l'entrevistat E3 *"I si algú veus que posa cara de pocs amics es que no hi ha esperit d'equip ni treball d'equip ni re d'equip."*

Els entrenadors i els pares van ser els dos col·lectius que més indicadors van aportar, quatre (4) cada un. La diferència entre ambdós va ser que el primer en va aportar dos a cada bloc i, el segon, tres (3) de positius i un (1) de negatiu. Els jugadors va ser al col·lectiu amb menys aportacions, un total de tres (3). Dos (2) de positius i un (1) de negatiu.

Per últim, trobem la dimensió de la **humilitat** on es van localitzar cinc (5) indicadors finals. En primer lloc dos (2) de positius que corresponen a reconèixer l'esforç de l'altre; felicitar el rival per alguna jugada o pel partit. Com diu l'entrevistat E3 *"No, humilitat es reconèixer l'esforç de l'altre i en cas de perdre reconèixer la superioritat de*

l'altre. Jo no tinc cap problema en reconèixer que han estat millors que nosaltres.” I, celebrar els gols/èxit amb els altres companys, de forma controlada i respectant al rival; festejar-ho amb moderació i sense faltar el respecte. L'entrevistat J1 diu “Quan estava a un torneig i vam guanyar, abans de celebrar-ho vam anar a donar la mà a tots.”

En segon lloc tres (3) de negatius: imitar accions de professional i creure's superior; accions que fan els millors jugadors del món, com bicicletes, cues de vaca, etc. Com diu l'entrevistat J1 *“Tampoc és humilitat copiar la jugada d'en Neymar, que va fer a la final de la Copa del Rei.”* Seguidament, amb una situació d'avantatge buscar més de forma obsessiva; anar a fer més gols sense parar i cridant per anar a més. L'entrevistat P3 diu *“I, per contra, n'hi ha d'altres que volen anar a fer com més gols millor i si els poden fer espectaculars encara millor.”* I, per últim, deixar en evidència al rival; driblar de forma espectacular o anar buscant un rival per superar-lo, deixant veure les seves mancances. En aquest sentit P1 diu *“Quan es va guanyant de molt, hi ha jugadors que fan coses estranyes per fer veure que són superiors als altres.”*

Aquesta va ser la única dimensió on van predominar els indicadors negatius per sobre els positius. A l'igual que l'anterior, els entrenadors i els pares van ser els col·lectius d'on més indicadors es van extreure, amb un total de quatre (4). Dos d'aquests (2) positius i dos (2) negatius. Per contra, els jugadors va ser el col·lectiu amb menys indicadors, amb un total de tres (3), dels quals dos (2) positius i un (1) de negatiu.

4.2. Observació

Els resultats de l'observació de partits s'ha presentat amb una taula i el corresponent gràfic de barres. En aquesta hi apareix el resultat exacte del positiu (valor) i el negatiu (contravalor), seguit del percentatge corresponent. A continuació trobem el gràfic de barres referent al nombre d'accions que permet visualitzar la diferència entre ambdós. Acte seguit, hi ha l'explicació de la taula 2.

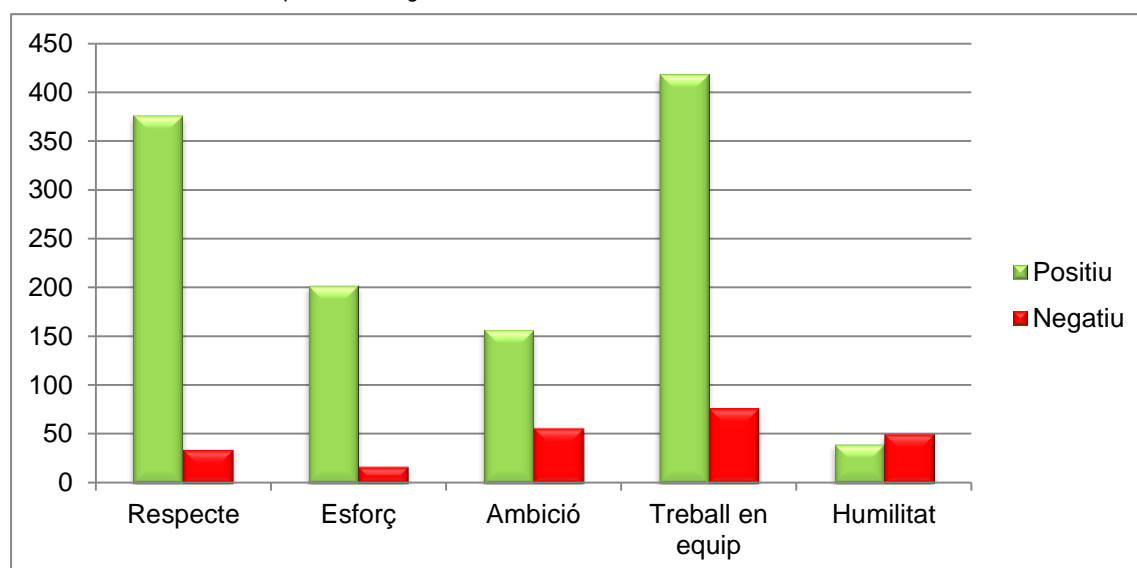
Taula 2: Resum dels resultats sobre les observacions dels partits.

Dimensió	Positiu ^{1,2}	Negatiu ^{1,2}
Respecte	376 (91'2%)	34 (8'8%)
Esforç	202 (92'2%)	17 (17'8%)
Ambició	157 (73'7%)	56 (26'3%)
Treball en equip	418 (84'6%)	76 (15'4%)
Humilitat	40 (44'4%)	50 (55'6%)

1: Nombre d'accions (freqüència absoluta).

2: Percentatge (freqüència relativa).

Gràfic 1: Nombre d'accions positives i negatives.

A la taula 2 trobem tres columnes. En la primera hi ha les dimensions, en la segona el nombre d'accions i el percentatge positiu i, en la última el mateix però amb negatiu. Ja entrant amb les files, com ja he comentat, a la primera hi ha els ítems i en les següents es despleguen les diferents dimensions amb els resultats.

El primer valor que apareix és el del **respecte** que es va observar en un total de 376 ocasions. Per contra, el contravalor del respecte es va produir en 34 ocasions. La diferència es pot veure visualment al gràfic de barres. Concretament, les accions favorables al respecte es van produir en un 91'2% i, en canvi, les accions contràries el respecte, un 8'8%. És a dir, aproximadament, cada nou accions de respecte n'apareixia una contrària al respecte.

El valor de **l'esforç** es va produir un total de 202 ocasions durant l'observació dels partits, que correspon el 92'2%. Per contra, el contravalor de l'esforç es va veure en 17 ocasions, un 7'8%. La diferència entre un i l'altre és molt elevat, cada deu accions que es veia la dimensió de l'esforç, aproximadament, nou eren favorables i una desfavorable, com demostra el gràfic de barres.

La següent dimensió que trobem és **l'ambició** la qual ha englobat un total de 213 accions. D'aquestes 157 accions eren favorables al valor al qual significa un 73'7%. Per contra, 56 accions eren sobre el contravalor que correspon a un 26'3%. En aquesta dimensió els nombres s'han ajustat més que en els resultats anteriors, però la diferència segueix sent important. Aproximadament, de cada deu accions de la dimensió, set eren sobre el valor i tres sobre el contravalor.

La quarta dimensió és sobre el **treball en equip**, que va registrar el major nombre d'accions, concretament 494. Del total 418 accions van ser favorables al valor, que corresponia al 84'6%. Per contra, d'accions del contravalor se'n van observar 76, un 15'4%. La diferència entre ambdós es veu molt clara a través del gràfic de barres. Aproximadament, de les deu accions sobre la dimensió, vuit són sobre el valor i dues sobre el contravalor.

Per últim, el nombre d'accions del valor i contravalor de la **humilitat** va ser de 90, essent la dimensió amb el menor nombre d'accions. D'aquestes 90, un total de 40 corresponia al valor i, 50 al contravalor. Aquests nombres signifiquen que el valor va ser menor, amb un 44'4% de les accions i el contravalor va ser superior amb un 55'6%. Per tant, en els partits d'etapa aleví la humilitat i va ser poc present i quan

apareixia ho feia en més ocasions en forma negativa, aproximadament de cada deu accions sobre la dimensió quatre eren sobre el valor i sis del contravalor.

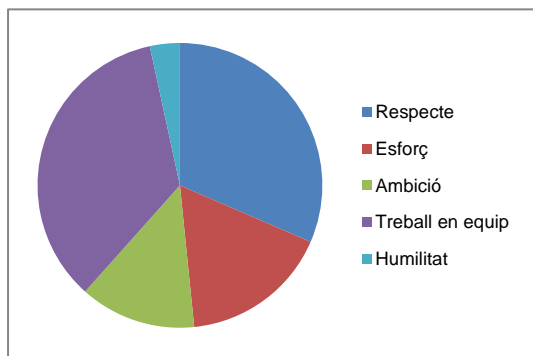
Un cop extrets els resultats referents a les accions favorables al valor o el contravalor, ens falta veure quin percentatge ocupa cada dimensió en comparació a la resta.

Valors

Taula 3: freqüència relativa dels valors de cada una de les dimensions

Dimensió	Freqüència relativa
Respecte	31'5%
Esforç	16'9%
Ambició	13'2%
Treball en equip	35%
Humilitat	3'4%

Gràfic 2: freqüència relativa dels valors de cada una de les dimensions

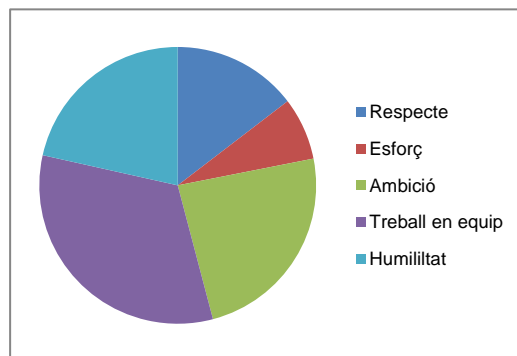

Contravalors

Taula 4: freqüència relativa dels contravalors de cada una de les dimensions

Dimensió	Freqüència relativa
Respecte	14'6%
Esforç	7'3%
Ambició	24%
Treball en equip	32'6%
Humilitat	21'5%

Gràfic 3: freqüència relativa dels contravalors de cada una de les dimensions

En la taula 3 podem veure la freqüència relativa de cada un dels valors. El treball en equip i el respecte van ser els dos únics que superaven el 30%, és a dir, eren els dos que més es trobaven als camps de futbol en l'etapa aleví. Concretament, el primer ocupava un 35% de les accions, que significa que es va produir, aproximadament, quatre vegades de cada deu accions que s'observaven de tots els valors. I, el segon ocupava un 31'5%, aproximadament, tres de cada deu accions.

En tercer lloc trobem l'esforç amb un 16'9% de les accions, la qual cosa vol dir que es va produir dues vegades cada deu accions. Molt a prop d'aquest hi havia l'ambició el qual es va observar un 13'2%, és a dir una de cada deu accions, aproximadament. Per últim, trobem la humilitat que ocupava un 3,4%, és a dir, es va observar una de cada trenta accions de la resta de dimensions. Amb diferència és el valor que en menys ocasions es va veure als camps.

La taula 4 correspon a la freqüència relativa dels contravalors. En aquesta trobem que el treball en equip era l'únic que superava el 30% de les accions, concretament, un 32'6%. Això significa que de cada deu accions que es van observar sobre totes les dimensions tres eren del contravalor del treball en equip, aproximadament. Per tant, aquest és el que es va veure més sovint als camps de futbol, en etapa aleví.

En segon i tercer lloc apareixia el contravalor de l'ambició i la humilitat els quals estaven al voltant del 23%, exactament un 24% i un 21'5% respectivament. Això significa que es trobaven, aproximadament, dos de cada deu vegades que apareixia un dels cinc contravalors. En quart lloc, el contravalor del respecte que ocupava un 14'6% de les accions i significava, aproximadament, una de cada deu accions. Per últim, trobem el contravalor de l'esforç que apareixia un 7'3% de les accions, aproximadament, una de cada deu accions.

En resum, la dimensió del treball en equip va ser la que més es va veure durant l'observació dels partits. Tot i tenir la freqüència relativa més alta tant en el valor com en el contravalor, aquest es va veure majoritàriament pel costat positiu, és a dir, en forma de valor. El respecte va ser la segona dimensió més vista durant les observacions i, pràcticament igual que en el treball en equip en forma de valor. En tercer i quart lloc, les dimensions de l'esforç i l'ambició, entre les quals hi ha una diferència total de sis accions. Tot i així el valor és més present en la primera que no pas en la segona. Per últim, el que menys es va observar va ser la humilitat i quan ho va fer va ser més sovint en forma de contravalor.

5. Discussió

La discussió és la part del treball on es contrasten els resultats obtinguts amb la bibliografia més rellevant. A més, de les limitacions i fortaleces on s'explica quins inconvenients han sortit i els punts forts de l'elaboració del treball. I, per últim, les línies de futur que pot seguir aquest estudi.

5.1. Resum resultats

L'objectiu principal sobre si els valors del FCBarcelona es troben amb jugadors de l'etapa aleví s'ha complert favorablement després de veure'n els resultats de l'estudi. Dels cinc valors, quatre es donen, majoritàriament, en forma de valor i tant sols un es dona en forma de contravalor. Per tant, afecten positivament als jugadors. A continuació es detallarà els percentatges de cadascun.

El respecte i el treball en equip són els dos valors que en més ocasions es van veure, concretament, en un 31'5% i un 35%. Seguits de lluny per l'esforç i l'ambició amb un 16'9% i un 13'2%. Per últim, la humilitat que amb un 3'4%, pràcticament no va aparèixer. Tot i ser la dimensió amb el percentatge més baix, quan apareixia, majoritàriament, ho feia en forma de contravalor, superant així el 50% i situant-se al 55'6%. La resta de dimensions van aparèixer més sovint en forma de valor que de contravalor. Per exemple, l'esforç i el respecte van ser els casos més clars amb un 92'2% i un 91'2%. Seguits del treball en equip amb un 84'6% i l'ambició amb un 73'7%.

Pel que fa als contravalors, la humilitat, tot i ser l'única dimensió on va predominar l'aspecte negatiu, no va ser la que es va veure més als camps de futbol. El contravalor del treball en equip va predominar amb un 32'6%, seguit del contravalor de l'ambició amb un 24%. A continuació, es trobar la que comentàvem anteriorment, la humilitat amb un 21'5%. I, més enrere, el respecte amb un 14'6% i l'esforç amb un 7'3%.

5.2. Discussió amb la literatura

Al llarg del treball es volia veure si els valors que planteja el FCBarcelona es trobaven als camps de futbol, concretament, en etapa aleví. La hipòtesi plantejada va ser que els mitjans de comunicació tenien una influència molt gran sobre els jugadors en formació, fet que provocava que aquests adoptessin, per imitació, tant les conductes esportives com sobretot aquelles conductes antiesportives contraries als valors que el

FCB proclamava. Això feia que es perdés gran part del potencial educatiu del futbol per centrar-se amb la victòria per sobre de tot.

La hipòtesi es va resoldre després de portar a terme la investigació, on es va veure que els mitjans de comunicació influeixen en els jugadors alevins sobretot amb la humilitat ja que aquests imitaven accions dels professionals, normalment, en situacions d'avantatge. Aquestes conductes les adoptaven perquè els mitjans donen molt ressò a aquestes accions per destacar-ne l'espectacularitat i perquè sovint sorgeixen conflictes posteriors entre els dos equips.

Tot i així, es va veure que els mitjans afecten només en aquest valor negativament ja que amb el respecte i la resta de dimensions els resultats extrets demostren que no hi tenen efecte i si en tenen es positiu, just al contrari que planteja Ginesta (2006) qui diu que els entrenadors intenten transmetre uns valors als jugadors que són molt diferents als que es veuen al futbol professional i que es consumit a través dels mitjans de comunicació.

Tenint en compte l'afirmació de Sámano (2010) qui ens parla de la figura piramidal que presenta l'esport i, en concret el futbol professional, on tothom es fixa amb el millor, val a dir que si que es va poder veure al llarg de la investigació ja que les accions d'imitar als professionals sempre van ser de jugadors amb molt renom i que militen en grans clubs mundials.

Tenint en compte la metodologia emprada en el treball no es va trobar cap altre estudi relacionat amb la temàtica d'aquest on es portés a terme, en un primer moment, grups de discussió per extreure els ítems a observar, posteriorment, en els partits. En canvi, si que es va compartir, de manera semblant, la metodologia utilitzada en la segona part, que correspon a les observacions, amb les investigacions de Pinheiro, V. Camerino, O., Sequeira, P. (2014) i Lamoneda, J. et al (2014) on van observar diferents partits per extreure'n els resultats de les investigacions pertinents. La segona investigació s'apropa més a aquest treball ja que el grup a analitzar també va ser els jugadors en etapa aleví.

Amb l'estudi de Gutiérrez, D. (2008), es va compartir la temàtica on es volien avaluar les conductes esportives, però a diferència d'aquest, va realitzar una intervenció per educar en valors als jugadors a través del futbol. Un altre similitud amb l'estudi és que també englobava l'etapa aleví. Per últim, en l'estudi que es troba dins l'article de Cruz,

J1., et al (2011), es comparteix la metodologia observacional de partits de futbol, però a diferència d'aquest va observar partits professionals, juvenils i cadets.

A partir dels grups de discussió va ser possible assenyalar els ítems a avaluar durant les observacions dels partits. A diferència dels altres estudis, com ja he dit, és que amb aquests només es va compartir la segona part del treball, l'observació de partits. Tot i que, els diferents agents estan ficats dins el món del futbol, quan se'ls feien les preguntes els costava trobar la resposta o exemples. Això pot ser a causa que els valors, com explica Prat (2010), són abstractes.

Amb els ítems extrets (presentat a taula 1) es van observar els partits per extreure els resultats finals (presentats a taula 2). Tenint en compte que els entrenadors, actualment, han de tenir algun nivell per poder exercir, podem veure que els resultats van ser propers als extrets per Pinheiro, V. Camerino, O., Sequeira, P. (2014) on el resultat va ser que els entrenadors amb formació són promotors dels valors. Per tant, com podem veure en els resultats del treball, els valors són molt presents al futbol i, en part, té a veure amb que els entrenadors han de tenir una formació específica.

Els resultats finals del treball també poden tenir relació amb l'article que presenta Cruz, J1., et al (2011) on dins d'aquest s'extreia que en l'etapa cadet hi havia més conductes esportives que no pas en juvenil, per tant, com menys edat més valors es trobaven, ja que com deia Gutiérrez, D. (2008) en el seu article, es comença practicant per diversió i es va convertint en competitiu on es busca la victòria per sobre de tot. Amb els resultats extrets es pot fer aquesta lectura ja que els valors com el respecte, el treball en equip i l'esforç són els més presents. En canvi, l'ambició queda al quart lloc. Per tant, podem dir que juguen per diversió més que per guanyar.

Pel que fa a l'estudi que presentava Lamoneda, J. et al (2014) es comparteix amb aquest estudi al fet que quan més accions esportives, que representen els valors, s'han vist ha estat a l'inici del partit i que a mesura que avançava s'anaven perdent. Aquest segon, he vist al llarg de la investigació que varia en funció del marcador i del comportament de l'entrenador, tot i que, com he dit abans, les actituds d'aquests han donat un gir.

Els resultats finals de l'estudi deixen veure que s'estan portant a terme escoles de futbol base similars a les que plantejaven Lapresa i Bengoechea (1998) en el seu article. On deien que s'havia d'aconseguir una educació integral dels jugadors, entre

el perfeccionament de les capacitats tècniques i tàctiques i manifestar actituds de tolerància i de respecte. Aquesta lectura es va poder fer veient els resultats de la taula 2 on el respecte és la segona dimensió amb un major nombre d'accions, de les quals té un dels percentatges més elevats sobre el valor i menys sobre el contravalor (taula 3 i 4).

Com ja s'ha dit, el respecte va ser un dels valors més importants, però Lapresa i Bengoechea (1998) també afegien que el treball en equip juntament amb el citat anteriorment són els que més es treballen en les primeres etapes en una escola de futbol base educativa encaminada a l'educació i a l'esport. Per tant, amb els resultats (taula 2) podem continuar veient que actualment els clubs de futbol tenen present aquests aspectes sobre una bona escola de futbol centrada en educar integralment.

Per últim, comentar que Durán (2013) parla que competir es bo, sempre que es competeixi mirant un mateix, a més de cooperar. Amb els resultats extrets (taula 2, 3 i 4) podem veure que aquesta competició en la majoria dels casos és així ja que el respecte, el treball en equip i l'esforç passen per davant del contravalor de l'ambició.

En resum, els resultats extrets segueixen bastant les línies dels estudis previs que s'han localitzat. Excepte alguns dels resultats extrets a l'article de Lamoneda, J. et al (2014) que a més dels explicats prèviament, he pogut veure que més de la meitat dels equips es donen la mà al final del partit (taula 22, vegeu annex 3).

5.3. Limitacions i fortalezes

Al llarg del treball de final de grau han anat sorgint diferents limitacions a l'hora de portar a terme alguns dels punts plantejats a l'inici. Per començar, una de les limitacions importants va ser la recerca d'articles empírics que tractessin aspectes relacionats amb l'escollit per a l'elaboració d'aquest treball. Els articles tractaven alguns dels punts importants del treball, per exemple, que el futbol en etapa aleví es juga per diversió i a mesura que es va avançant d'edat es va convertint en competitiu o les conductes esportives i antiesportives en l'etapa aleví, però en cap cas el mateix que en aquest. Un major nombre d'estudis hagués permès una major discussió final dels resultats extrets.

Seguidament, hi va haver dues limitacions destacades durant els grups de discussió. En primer lloc, algunes de les persones reunides va tenir un baix nivell de participació.

Tot i intentar que participessin més a la discussió es van mantenir al marge i feien aportacions puntuals. Aquest comportament es va produir per dos motius. El primer perquè, en alguns casos, no es coneixen entre ells i la timidesa va fer que no participessin activament i donessin la raó el que agafava el protagonisme. I, el segon perquè es pensaven que en sabien més sobre el tema que el que realment han vist que sabien durant la discussió, tal i com em van confessar alguns dels participants al final.

En segon lloc, les dificultats de reunir més persones als grups de discussió, principalment, pels horaris i per als coneixements que tenia cadascú. Hi havia gent que a totes les hores que proposava tenia feina o no hi era. I d'altre que em va dir que no sabia res sobre aquest tema i que no em serviria gaire la seva participació. Tot i insistir que vinguessin la seva resposta sempre era no. Excepte, en el cas d'un jugador que em va dir que sí, i a l'hora de portar-lo a terme em va dir que no podia venir.

L'última limitació a destacar va ser els problemes per enregistrar en video els partits, la qual cosa va provocar que al final els anés a veure en directe, en la majoria dels casos, per poder obtenir-ne les dades. El problema principal de no poder-ho enregistrar i/o posar al treball és que no es pot destacar de forma visual quan es veu cadascun dels valors, en forma de video, per tal de presentar l'aparició del valor o contravalor als camps de futbol en imatges reals.

Pel que fa a les fortalezes destacar, principalment, la gran importància d'aquest estudi ja que no n'hi havia cap fins al moment. A més, des de moltes escoles es té una visió negativa sobre el futbol i amb els resultats d'aquest es pot veure que pot arribar a ser molt beneficiós pels alumnes.

5.4. Línies de futur

Un cop finalitzat aquest estudi es creen unes línies de futur cap on podria continuar aquest estudi. El més urgent seria observar diferents edats i extreure'n resultats per veure si els valors es troben en les altres etapes. A partir d'aquí seria interessant actuar a través de campanyes organitzades per la FCF juntament amb el departament d'educació als grups d'edat amb més manques de valors. I, progressivament, anar actuant a totes les categories. Aquesta seria una de les opcions per continuar el treball en un futur.

Un altre línia de futur seria augmentar el nombre de valors a observar en aquesta categoria per tenir més coneixement sobre quins valors hi ha i poder marcar noves formes d'actuació, i així aprofitar el futbol per educar en valors i crear persones amb sentit d'humanisme.

L'última línia d'actuació seria analitzar els altres col·lectius, pares, entrenadors i àrbitres per saber si realment contribueixen al desenvolupament d'aquests valors o fan el contrari. Aquesta línia seria molt interessant perquè engloba tots els agents que intervenen al futbol i, per tant, es podria fer una futura intervenció conjunta a tots els sectors i aprofitar encara més el potencial educatiu en valors d'aquest esport.

6. Conclusions

L'objectiu plantejat a l'inici del treball era: estudiar si es troben els valors del FCBarcelona amb jugadors de l'etapa aleví de diferents clubs de futbol formatiu de la província de Barcelona. Després de realitzar-la he pogut veure que aquests valors sí que es troben als camps de futbol i afecten als jugadors, en concret, els que més són el treball en equip i el respecte, seguit de l'esforç i l'ambició (taula 2). Per últim, trobem la humilitat de la qual se'n troben poques accions i quan n'apareixen més sovint són de contravalor. Per tant, s'ha de potenciar una educació enfocada a formar persones més humils.

Pel que fa als objectius específics:

- Explorar i identificar les conductes esportives i antiesportives de jugadors de futbol formatiu en quant als valors del FCB.
- Observar les conductes esportives i antiesportives relacionades amb els valors del FCB d'aquests mateixos jugadors.

Com ja he anat explicant al llarg del treball, els dos objectius específics també s'han complert. El primer a través dels grups de discussió amb pares, jugadors i entrenadors. I, el segon, anant a veure diferents partits en etapa aleví de la província de Barcelona.

Fer aquest treball m'ha permès veure que el futbol permet una educació en valors molt més amplia, del que em pensava, si es treballa adequadament. Per tant, és un bon mitjà per poder treballar a l'escola valors tals com el treball en equip i el respecte.

La relació d'aquest treball amb els aprenentatges obtinguts al llarg del grau i de la futura professió de mestre són varis. En primer lloc, la importància d'educar integralment al nen/a, és a dir, no només centrar-nos en el desenvolupament d'habilitats motrius o capacitats físiques si no aprofitar per treballar diferents valors que permetin conviure en una societat.

En segon lloc, el tema de la motivació. És un aspecte que he pogut comprovar de primera mà, veient com els jugadors mostraven una motivació intrínseca, és a dir, estaven motivats per jugar a futbol i no per les recompenses o càstigs externs. Crec que és molt important aconseguir que els alumnes tinguin aquesta motivació amb totes les tasques de l'escola i s'han de buscar maneres per aconseguir-ho. Per exemple, a

l'educació física fent una sessió de futbol ja aconsegueixes que molts alumnes ho estiguin, com he vist al llarg de les pràctiques.

En tercer lloc, fer veure als companys de professió les grans possibilitats que té el futbol per educar als alumnes. És a dir, fer-los anar més enllà, ja que com s'ha vist, el futbol en edats de primària es juga per diversió i no per competició, per tant, s'han d'aprofitar les capacitats educatives i no deixar-les perdre per culpa del què es consumeix a través dels mitjans.

Per últim i relacionat amb la resta de punts anteriors, aprofitar el futbol per portar a terme projectes relacionant aquest amb altres assignatures. Aquests poden ser molt educatius i interessants ja que permet treballar tots els aspectes citats anteriorment i que són aspectes molt importants dins l'escola.

7. Agraïments

Per tancar el treball de final de grau m'agradaria dedicar un parell de línies a totes aquelles persones que m'han ajudat a poder-lo portar a terme. En primer lloc, els entrenadors, jugadors i pares que van participar en els grups de discussió i que van aportar tota la informació que tenien i van expressar les seves idees, sentiments i experiències. En segon lloc, als jugadors observats durant als partits, tot i que la majoria d'ells segurament no ho saben, em van facilitar l'observació amb les seves accions. I, per últim, agrair a les persones que m'han acompanyat durant l'elaboració del treball i la paciència que han demostrat tenir. En general destacar a tots aquells que han fet possible poder realitzar el treball.

8. Referències bibliogràfiques

Arnold, Peter J. *Educación Física, movimiento y curriculum*. Madrid: Morata, 1991.

Cagigal, J.M. (1966). *Deporte, Pedagogía y Humanismo*. Madrid: Publicaciones del Comité Olímpico Español.

Camps, V. (2008) *Creer en la educación. La asignatura pendiente*. Barcelona, Península.

Castañer, M., Camerino, O. i Anguera, M.T. (2012). Métodos mixtos en la investigación de las ciencias de la actividad física y el deporte. *Apunts: Educación Física y deportes*.112 (2), 31-36.

Castejón, F. (1995). *Fundamentos de iniciación deportiva y actividades físicas organizadas*. Madrid: Dykinson.

Coubertin, P. de (2004) *Lliçons de Pedagogia Esportiva*. Vic, Eumo.

Cruz, J., Boixadós, M., Torregrosa, M., i Sousa, C. (2011). *La formación en valores en el deporte en edad escolar*.

Durán, J. (2013). Ética de la competición deportiva: valores y contravalores del deporte competitivo. *Materiales para la Historia del Deporte*, 11, 89-115.

García Ferrando, M.; Puig, N.; Lagardera, F. [comps], (2005). *Sociología del deporte*. Madrid: Alianza Editorial, 96.

Ginesta, X. (2006). Los valores en el deporte: una experiencia educativa a través del Barça-Madrid. *Revista Científica de Comunicación y Educación*, 148-156.

González Ramallal, M.E. (2003): *Sociedad y deporte. Análisis del deporte en la sociedad y su reflejo en los medios de comunicación en España, I*. A Coruña. Universidade da Coruña.

Gutiérrez del Pozo, D. (2006). Modelo de intervención para educar en valores a través del fútbol: Una experiencia con niños entre ocho y once años en el colegio Mirabal.

Valores en movimiento: la actividad física y el deporte como medio de educación en Valores, 67-95.

Gutiérrez del Pozo, D. (2008). El instrumento de observación de fair play en fútbol como herramienta para evaluar las conductas relacionadas con el juego limpio en jugadores jóvenes de fútbol. *EduPsykhé*, 7, 61-79.

Gutiérrez, S. (1995). *Manual sobre valores en la educación física y el deporte*. Barcelona: Paidós.

Greene, J.C. i Caracelli, V.J. (2003). Making paradigmatic sense of Mixed Methods practice. Thousand Oaks, CA: Sage.

Heinemann, K. (2001). «Els valors de l'esport. Una perspectiva sociològica». *Apunts. Educació Física i Esports*, núm. 64, p. 17-25. Barcelona: INEFC – Generalitat de Catalunya.

Julià, A. i Prat, M. (2013). Esport i valors: Avaluació del programa FutbolNet de la Fundació FC Barcelona a Catalunya, 2012-2013. *Informes breus*, 43.

Lamoneda, J., García, V., Gonzalo, L., i Vizuetete, M. (2014). Detección y valoración de conductas de fair play en el fútbol alevín gaditano. *E-Balonmano.com: Revista de Ciencias del Deporte*, 10 (1), 41-52.

Lapresa, D. i Bengoechea, S. (1998). Nuestra escuela educativa de fútbol; una propuesta concreta. *Contextos educativos*, 311-321.

Luzuriaga, L. (1963) *Pedagogía*. Buenos Aires, Losada.

Petrus, A. (2004). *Adolescència i esport*. Barcelona: Publicaciones Inde. 9.

Pinheiro, V., Camerino, O., Sequeira, P. (2014). El fair play en la iniciación deportiva, un estudio con entrenadores de fútbol. *Retos: Nuevas tendencias en Educación Física, Deporte y Recreación*. 25, 32-35.

Prat, M. (2010). «Deporte y ciudadanía». A: J. M. Puig Rovira (Ed.). *Entre todos. Compartir la educación para la ciudadanía*, p. 149-164. Barcelona: ICE-Horsori. Universitat de Barcelona.

Puig Voltas, J. (2006). "Los valores en la escuela", en Seminario España-Brasil", en *Estudios Olímpicos*. Barcelona, 19, 20 y 21 de septiembre.

Puig, N i Heinemann, K. (1991): "El deporte en la perspectiva del año 2000", en *Papers*, 38; 123-141.

Ramírez, E., Pla-Campas, G., Boluda, G., Lecumberri, C., i Torres, G. (2013). *Valors en l'esport: saber guanyar, saber perdre*. Barcelona: Mediterrània.

Ramón-Cortés, Francisco. "Cuidado con la obsesión por ganar", *El País Semanal*, 11-9-2011.

Sámano, José. "Mito entre mitos", *El País*, 15-9-2010.

Savater, Fernando. *Diccionario de Filosofía*. Barcelona: Planeta, 1995.

Seguró, M., i Torralba, F. (2015). *Els valors de la Masia*. Barcelona.

Séneca, *Tratados Morales*, Barcelona: Planeta, 2012.

Simon, R. L. (1991). *Fair Play. Sports, Values Society*. Estats Units: Westview.

Solà, J. (2009). Els paradigmes científics en la investigació educativa i el model de camp psicològic. *Temps d'Educació*. 37, 235-252.

Tashakkori, A., i Teddlie, C. (2009). *Foundations of Mixed Methods Research: integrating quantitative and qualitative approaches in the social and behavioural sciences*. California: SAGE Publications.

Torregrosa, M. (1997). *Avaluació de Comportaments de Fairplay en Futbolistes Professionals*. Trabajo de investigación del Master de Psicología del Deporte. UAB: no publicado.

Turró, G. (2011). Esport, educació i valors: una proposta humanista. *Temps d'Educació*, 40, 263-278.

Webgrafia

Identitat. Valors FCBarcelona. Consultat 10 gener 2016, des de
<http://www.fcbarcelona.cat/club/identitat/detall/fitxa/valors>

“No busquis ser algú d’èxit, sinó busca ser algú valuós: la resta arribarà de forma natural.” (Albert Einstein, 1915).

